

BLOC DE NOTES

XIV Audiència Pública als nois i noies de Barcelona

BARCELONA DIÀLEG!

Propostes per a
una ciutadania
intercultural

Curs 2008-2009

NOM: _____

CURS: _____

CENTRE: _____

PRESENTACIÓ

Abans d'utilitzar aquest bloc de notes:

Aquest bloc de notes està pensat per a que puguis treballar les **activitats** que s'emmarquen en aquesta XIV Audiència Pública als nois i noies de Barcelona: Barcelona Diàleg! Propostes per a una ciutadania intercultural.

En aquest espai podràs recollir totes les **propostes** que formulis a partir de realitzar les diferents activitats.

Aquestes mateixes propostes quedaran recollides posteriorment a **l'activitat de síntesi**.

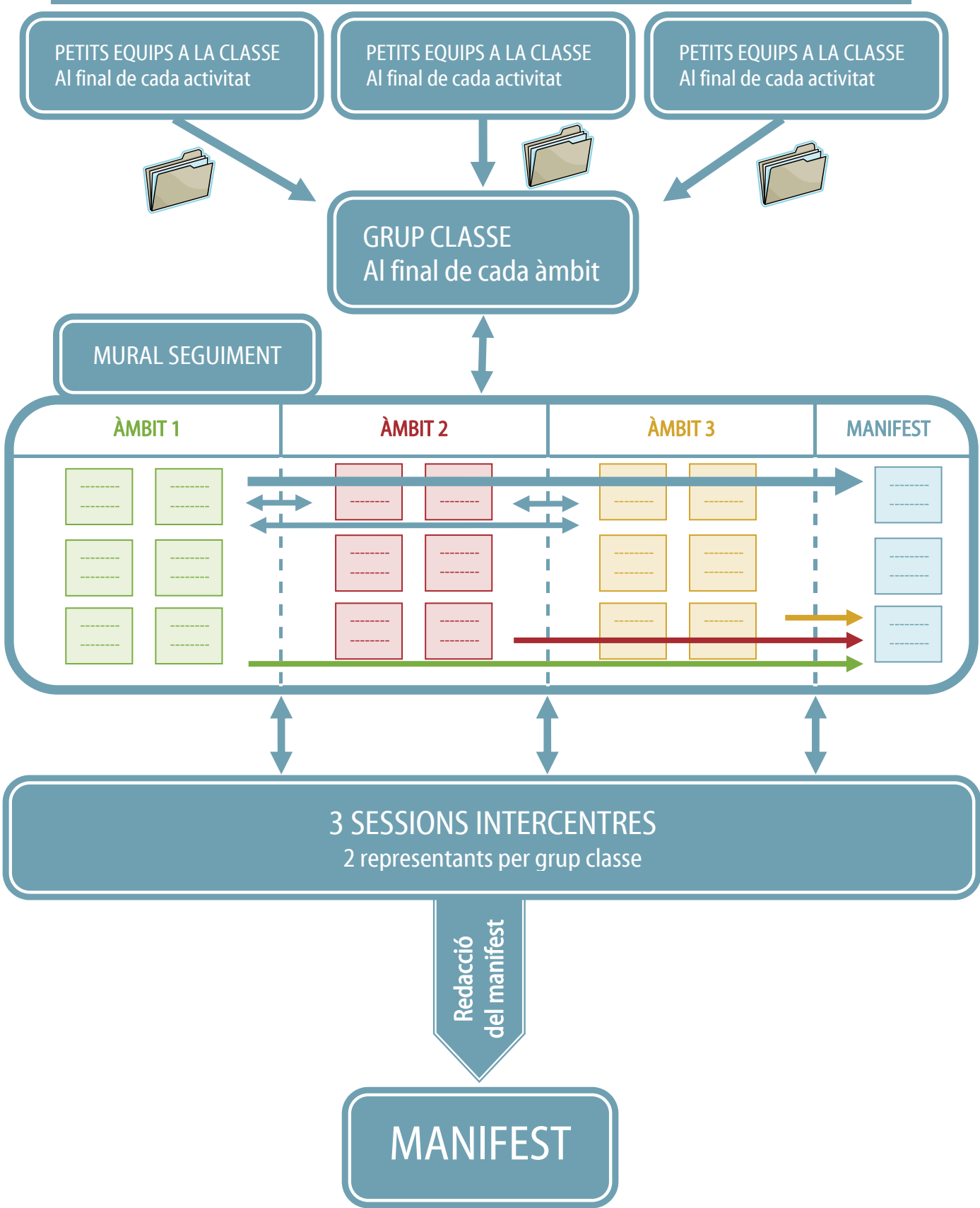
És una eina de **treball personal**.

Com veuràs hi ha **3 àmbits** i al principi de cada un d'ells hi veuràs l'índex d'activitats corresponent.

Molt bona feina!

Com treballarem?

Totes les persones som plurals, totes som úniques!

ÀMBIT 1

ÀMBIT 1
TOTES LES PERSONES
SOM PLURALS I ÚNIQUES!

CONEXEMENT

Activitat 1: Sóc qui sóc I
Activitat 2: Sóc qui sóc II
Activitat 3: Jo canvio, tu canvies, el meu veí canvia
Activitat 4: Els meus veïns, el meu barri I
Activitat 5: Els meus veïns, el meu barri II

Activitat 1: SÓC QUI SÓC I

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat respondràs a partir d'un qüestionari individual i una graella per grups sobre aspectes relatius a la teva identitat.

QÜESTIONARI

Com te dius?

Saps què vol dir el teu nom?

D'on creus que prové?

On has nascut?

D'on prové la teva família?

I els teus amics ?

Saps d'on provenen els teus veïns?

Quina llengua parleu a l'escola?

És la mateixa que al pati?

Quina llengua parles al carrer?

I amb la teva família?

Pots dir tres festivitats que celebren a casa?

I a l'escola?

Quin tipus de música escoltes?

Quins grups t'agraden?

En quina llengua canten?

Entens les seves lletres?

Si haguessis de descriure com vesteixes, com ho faries?

Vesteixes unes marques determinades? Quines?

Saps on ha estat fabricada la roba que portes?

Quins tipus de llibres t'agraden? Per què?

Quins contes llegies quan eres més petit/a?

Quins eren els teus ídols?

Quin menjar t'agrada?

Quina és la teva beguda preferida?

Quines pel·lícules mires?

Quins són els teus actors o actrius preferits? D'on són?

Has viatjat a altres països? On?

On t'agradaria viatjar?

Quins esports t'agraden?

Quins són els teus esportistes preferits? D'on són?

Què t'agrada fer en el teu temps lliure?

Quin o quins són els teus colors preferits?

Nom					
Colors					
Lloc de naixement					
Tipus de música					
Menjar preferit					
Beguda preferida					
Festivitats a casa					
Festivitats a l'escola					
On t'agradaria viatjar?					
Actors/actrius					
Pel·lícules					
Esports					
Activitats temps lliure					
Tipus de llibres					

Espai per a reflexions

Espai per a reflexions

Activitat 3: JO CANVIO, TU CANVIES, EL MEU VEÍ CANVIA

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat utilitzaràs uns objectes propis i visualitzaràs alguns dels canvis que s'han manifestat en la seva identitat.

Hauràs de portar objectes del present i del passat que expliquin algun dels canvis que has experimentat al llarg de la teva vida i també en els teus companys i companyes.

A continuació posaràs les fotografies d'aquests objectes.

Espai per a reflexions

Activitat 4: ELS MEUS VEÏNS, EL MEU BARRI I

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat t'aproximaràs als canvis més significatius que s'han produït al barri a partir d'una entrevista

Presentació

Som un grup d'alumnes de l'escola X i estem fent un treball sobre els canvis que s'han produït en el barri. Per això necessitem la seva col·laboració. Les dades que vostè ens doni seran confidencials i, si vostè no vol, no hi figurarà el seu nom.

- Com se diu? Quants anys té?

- Quan fa que viu en aquest barri? On vivia abans?

- De què treballava o de què treballa?

- Coneix casos de famílies que en els darrers anys hagin marxat a viure a altres llocs? I de noves que s'hagin establert al barri?

- Quina mena de relació manté amb els seus veïns més propers? Creu que aquestes relacions han canviat?

- En què creu que ha canviat més el barri?
- Ha augmentat o disminuït el nombre d'habitants del barri?
- Ha canviat la classe de comerços i botigues al barri?
- Li agraden els canvis que s'han produït en el barri? Per què?
- Què hi canviaria? Què li agrada més del seu barri?

Moltes gràcies per haver-nos ajudat en el nostre treball.

Pautes

Pel que fa a les pautes de comportament durant l'entrevista, explicarem als nois i noies que s'han de comportar d'una manera correcta i respectuosa envers la persona entrevistada. Això també vol dir no entrar en debat a partir de la informació o les respostes que es puguin obtenir.

Espai per a reflexions

Activitat 5: ELS MEUS VEÏNS, EL MEU BARRI II

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat reflexionaràs per tal d'identificar alguns dels elements significatius del contingut extret de les entrevistes.

Recull de les frases més significatives de l'entrevista realitzada:

Espai per a reflexions

PROPOSTES GRUP CLASSE

Sempre és possible un diàleg intercultural?

ÀMBIT 2

ÀMBIT 2
EL DIÀLEG INTERCULTURAL,
ÉS SEMPRE POSSIBLE?

COMPRESIÓ - ANÀLISI

Activitat 1: No anem bé! No vivim en el millor dels mons possibles!

Activitat 2: Científicament comprovat!

Activitat 3: Sense igualtat de drets, no hi ha diàleg intercultural

3.1: Cap persona és il·legal

3.2: El dret a vot

Activitat 4: S'escolta a tothom a l'escola?

Activitat 5: Una escola imaginària

«La qüestió real no és l'esclariment dels conceptes de cultura o identitat, sinó la dificultat de gestionar democràticament (en termes d'igualtat i inclusió política) les manifestacions del pluralisme.»

Javier de Lucas Martín, 2004

Activitat 1: NO ANEM BÉ! NO VIVIM EN EL MILLOR DELS MONS POSSIBLES!

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat a partir de respondre a la graella, podràs identificar i reflexionar sobre com algunes situacions quotidianes afavoreixen o dificulten el diàleg intercultural

SITUACIONS QUE DIFICULTEN / AFAVOREIXEN EL DIÀLEG INTERCULTURAL

- El preu de l'habitatge
- Un sistema sanitari deficient
- Una escola pública i gratuïta
- La manca d'atenció a les persones grans
- La situació irregular de les persones que no tenen els papers en regla
- Les guerres, com ara la de l'Iraq o el conflicte palestí
- Un acord de pau
- El fonamentalisme
- L'escola inclusiva
- L'atur
- Superar estereotips
- «Aquí hi ha massa gent»
- L'analfabetisme

- Un immigrant, pel fet de no tenir els papers en regla, pot romandre fins a 18 mesos en un centre d'internament
- L'estat laic
- L'accés a un habitatge digne
- Dificultats per garantir l'atenció social a totes les persones
- Agressions racistes
- Neix una associació adreçada únicament a dones magribines
- «Els catalans són uns garrepes»
- Jornada laboral de 65 hores a la setmana
- Neixen quatre noves associacions juvenils a la ciutat de Barcelona
- La violència de gènere
- Una nova biblioteca al barri
- Els ajuts adreçats a persones novingudes per a la compra o el lloguer d'un habitatge
- El coneixement mutu entre persones de diferents cultures
- El diàleg interreligiós
- Els ciutadans immigrants extracomunitaris no tenen dret a vot
- La inauguració d'un centre cívic
- L'audiència pública als nois i noies de la ciutat de Barcelona

Situacions que **AFAVOREIXEN**
el diàleg intercultural

Situacions que **DIFICULTEN**
el diàleg intercultural

Espai per a reflexions

Activitat 2: CIENTÍFICAMENT COMPROVAT!

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat reflexionaràs ver unes imatges que fan referència a persones que han afavorit o dificultat l'establiment del diàleg intercultural.

Introducció:

La percepció dels altres, amb independència del seu origen, es troba subjecta als prejudicis i està estretament relacionada amb la creació de les identitats grupals. Així, aquesta percepció envers la persona que per algun motiu se la identifica com a diferent, té lloc des de la pròpia identitat i marc de referència: és el que anomenem «etnocentrisme». Tal com assenyala Marta Casas, cadascú de nosaltres, a més d'una identitat individual (respondre al «qui sóc jo»), pot tenir alhora distintes identitats grupals (sóc dona, sóc catalana, sóc de dretes, sóc de l'Espanyol...), que sovint s'ajuden de l'oposició amb aquells que percebem com a diferents per definir-nos (és home, és marroquí, és d'esquerres, és del Barça...).

Proposarem, doncs, als estudiants que s'interroguin sobre com poden superar determinats estereotips i prejudicis i evitar l'etnocentrisme. I ho farem apostant d'una manera decidida per l'empatia i el reconeixement recíproc. Cal dir que el següent esglaió dels prejudicis i els estereotips és el racisme.

En paraules de Dolores Juliano, «cada poble, al llarg del temps, ha tendit a pensar-se a si mateix com a dipositari preferent de la vertadera religió, dels bons costums, de les institucions de govern més encertades i de la manera més lúcida de veure el món: això és el que anomenem "etnocentrisme", que és la base de la intolerància i els recels mutus».

- Ara que estàs treballant en grup, mira detingudament les següents imatges. Per què penses que estan ordenades d'aquesta manera? Visualment, què t'ha cridat l'atenció?

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

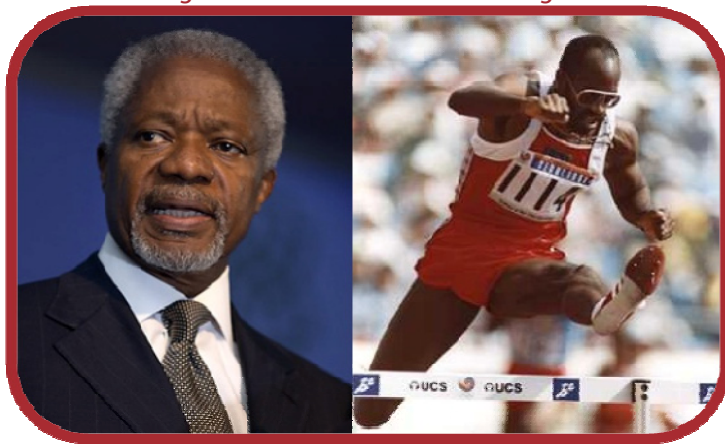

Fig. 6

Fig. 7

- A continuació et plantegem les següents preguntes:
 - Saps qui és la persona de pell blanca? És James Watson, científic nord-americà que fou guardonat amb el Premi Nobel de Medicina l'any 1962. Saps què va dir?

«És possible que hi hagi negres amb talent, però per a això ja hi ha l'atletisme, els bars de jazz o el cinema porno.»
 - Què en penses?

- Ara ja pots observar qui són la resta de persones de pell negra. De segur que algunes ja us eren conegudes! Què en penses?

- I aquest senyor? Sí, és Barack Obama, candidat demòcrata a la presidència dels Estats Units. Va dir les paraules següents:

«Jo he hagut d'aguantar que se m'acusés de ser o massa negre o no suficientment negre.»

- Què en penses? Estàs d'acord que el color de la pell és tan important?

- I també va dir:

«Treballant junts podem superar les nostres ferides racials.»

Espai per a reflexions

Activitat 3: SENSE IGUALTAT DE DRETS, NO HI HA DIÀLEG INTERCULTURAL

DESCRIPCIÓ: Aquesta activitat consta de dues parts, part 3.1 i part 3.2

Introducció:

És un exercici irrenunciable fer evident la incompatibilitat entre el diàleg intercultural i la vulneració d'alguns drets fonamentals de les persones, vulneració que es dona malgrat que aquests drets foren establerts en la Declaració Universal dels Drets Humans i reconeguts posteriorment en la Constitució Europea, l'Estatut de Catalunya, etc. Per exemple, sense anar més lluny, a la nostra ciutat viuen persones en situació administrativa irregular que veuran agreujada la seva situació amb la nova directiva europea de retorn que permet l'estada, fins a 18 mesos, en centres d'internament. De la mateixa manera, és impossible gaudir de la plena ciutadania si no es pot exercir el dret a vot, un dret polític també reconegut.

Segons la **Declaració Universal dels Drets Humans** (1948):

Article 8. Tota persona té dret a un recurs efectiu prop de les competents jurisdiccions nacionals, contra aquells actes que violin els drets fonamentals reconeguts per la constitució o la llei.

Article 9. Ningú no pot ésser arrestat, detingut ni exiliat arbitràriament.

Article 10. Tota persona té dret, en règim d'igualtat, que la seva causa sigui portada equitativament i imparcialment en un tribunal independent i imparcial, el qual decidirà tant sobre els seus drets i les seves obligacions com sobre el fonament de tota acusació adreçada contra ella en matèria penal.

Article 21.1. Tothom té dret a prendre part en la direcció dels afers públics del seu país, sigui directament, sigui per mitjà de representants elegits lliurement.

L'Estatut de Catalunya de l'any 2006, estableix:

Article 4. «...els poders públics de Catalunya han de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat dels individus i dels grups siguin reals i efectives; han de facilitar la participació de totes les persones en la vida política, econòmica, cultural i social, i han de reconèixer el dret dels pobles a conservar i desenvolupar llur identitat», i també que «els poders públics de Catalunya han de promoure els valors de la llibertat, la democràcia, la igualtat, el pluralisme, la pau, la justícia, la solidaritat, la cohesió social, l'equitat de gènere i el desenvolupament sostenible...».

En aquesta primeria del segle XXI la fisonomia de la societat catalana ha canviat: la immigració procedent de països en via de desenvolupament constitueix una realitat demogràfica consolidada, i la pluriculturalitat que en resulta, un fet reconegut. Les generacions més joves de catalanes i catalans ho viuen amb naturalitat. Catalunya és, ja, una societat plural i diversa. L'acollida de persones vingudes d'arreu, amb diferents coneixements, llengües, cultures i religions, forma part de la nostra tradició. Catalunya ha de ser un país capaç d'oferir als seus residents un espai d'oportunitats, unes perspectives d'assentament i d'inserció social i econòmica dignes, i un context de participació que permeti portar a terme les seves expectatives dins d'un entorn social comú. D'aquí que aspirem a una societat articulada socialment sota el principi d'igualtat, amb un projecte cultural i polític obert, comú i plural. És un enfocament optimista, estimulat per una tradició d'acolliment, que percep els processos migratoris actuals com una oportunitat

nova per travar una societat catalana amb projecció de futur. La societat catalana actual, la que està en formació a partir de la nova immigració, ha de ser de progrés, d'estabilitat i de cohesió. La interacció entre el nouvingut d'ara –el ciutadà català de demà– i la resta de la societat actual ha d'aportar beneficis mutus, tant en termes socioeconòmics com culturals. Això comporta la responsabilitat d'acceptar que aquest espai nou compartit implica tant renúncies mútues com oportunitats noves.

El Pla de Ciutadania i Immigració 2005-2008 de la **Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya** assenyala el següent:

En declarar l'any 2008 Any Europeu del Diàleg Intercultural, la Unió Europea ha manifestat la seva voluntat que l'apropament i el diàleg entre les diferents realitats culturals esdevingui una eina indispensable per construir un futur compartit a Europa, així com la necessitat de posar en valor les contribucions diverses que han configurat el nostre patrimoni cultural, el respecte entre les diverses formes d'espiritualitat, i la promoció d'uns valors compartits basats en el respecte als drets humans, la no-discriminació, la solidaritat i els principis democràtics. La Unió Europea, en la seva decisió, destaca la importància del diàleg intercultural entre Europa i la resta del món, entre els estats europeus i en l'interior de cada territori (estats, regions i ciutats).

L'**Ajuntament de Barcelona** celebra aquesta decisió i manifesta la seva adhesió i suport a la iniciativa (Programa d'Activitats Barcelona Diàleg Intercultural 2008).

<http://www.bcn.cat/cultura/docs/ProgramaActivitats.pdf>

Activitat 3.1: CAP PERSONA ÉS IL·LEGAL (LA DIRECTIVA EUROPEA DE RETORN)

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat reflexionaràs, a partir d'unes preguntes, sobre la negació del dret a vot a alguns ciutadans estrangers.

Mira i reflexiona la següent fotografia:

Cap persona és il·legal pel fet de no tenir la documentació en regla. Amb la legislació actual, una falta administrativa pot comportar, d'una manera desproporcionada, l'ingrés i estada fins a 40 dies en un centre d'internament, i amb la nova directiva europea (com podeu consultar en l'annex) poden ser fins a 18 mesos!

- Saps què vol dir una persona sense papers en situació irregular?
- Com han arribat a aquesta situació?
- Quina llei se'ls aplica?
- Coneixes els centres d'internament?
- Per què són internades les persones a aquests centres?

En grup reflexiona sobre quines situacions poden ser considerades legals o il·legals:

SUPÒSITS LEGALS	SUPÒSITS IL·LEGALS

GRAELLA

- Hi ha persones legals o il·legals en funció de la seva situació administrativa (bàsicament, en funció de si tenen papers o no)?
- Consideres que caldria anomenar-les persones en situació irregular?
- És un delicte no tenir papers?
- Consideres que està justificat el seu internament fins a ser retornades als seus països?

Activitat 3.2: EL DRET A VOT (SEMÀFOR VERD / SEMÀFOR VERMELL)

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat escenificaràs una votació en la qual s'evidenciarà la impossibilitat de votar per a alguns ciutadans estrangers.

Mira i reflexiona la següent fotografia:

Quins ciutadans provinents dels països indicats podran votar en les eleccions municipals espanyoles?

ESTATS UNITS

ESPANYA

NIGÈRIA

XINA

PERÚ

EQUADOR

RÚSSIA

PAKISTAN

ITÀLIA

REGNE UNIT

MARROC

ALEMANYA

JAPÓ

ESTÒNIA

ISLÀNDIA

ROMANIA

XIPRE

BOLÍVIA

LITUÀNIA

MAURITÀNIA

AUSTRÀLIA

ÍNDIA

UCRAÏNA

MALTA

POLÒNIA

BRASIL

SUÏSSA

BANGLA DESH

Article per a la reflexió:

«**N**o tots els *immigrants*, però, apareixen afectats d'un mateix grau d'*immigrat*. El cas més extrem d'"estranyètat" als països europeus seria el que afecta els immigrants pobres provinents de països no industrialitzats, sobretot aquells que no han obtingut permís per entrar i romandre en els països de destinació, és a dir, els "sense papers". Com a *immigrants* s'aplega en aquest cas un grup relativament petit de treballadors sense qualificar, a mercè dels requeriments més inclements del mercat de treball i sense a penes drets. Sovint aquest sector està situat prop o ja dins del territori de la marginació. A més de la d'ocupar els límits inferiors i més vulnerables del sistema social, a aquest col·lectiu d'*immigrats totals* se li adjudicaria també la funció de constituir-se en boc emissor, sempre disposat a rebre tota mena de culpabilitzacions. Un famós llibre del periodista Günter Wallraff, en el qual relatava les seves vicissituds sota la falsa personalitat de treballador turc a Alemanya, permet constatar com s'explicita aquesta doble tasca: si en l'edició alemanya l'obra rebia el títol, al·lusiu al seu lloc dins l'estructura social, de *Ganz Unten*, és a dir, "a sota de tot", la francesa –*Têtes de turc*– i l'espanyola –*Cabeza de turco*– remetien al paper de l'immigrant com a víctima expiatòria dels mals socials. La divisió dels assalariats en "legals" i "il·legals" és justament el que institucionalitzen les lleis d'estrangeria, en paral·lel a aquella altra, no menys brutal, entre *ciudadans nacionals*, que gaudeixen de totes les prerrogatives legals, *estrangers relatius*, ciudadans d'altres països de la CEE o del Primer Món que gaudeixen d'una situació legal menys integrada però que no pateixen explotació ni empait perquè són "estrangers convidats", i, per últim, *estrangers absoluts*, als quals els són negats tots els drets i són víctimes de tota mena d'injustícies i arbitriarietats. Si les lleis d'estrangeria vigents a Europa no poden ser qualificades d'obertament xenòfobes, és justament perquè institucionalitzen un ordre civil basat en la separació –inscrite ja en el fonament mateix dels moderns estats nació– entre *inclosos* i *no inclosos*, o bé, per dir-ho com ens proposa Michel Wieviorka (1992, pàg. 221-250) entre gent *in* i gent *out*, podent-los negar, a aquests darrers, el dret a l'equitat davant la llei.»

Manuel Delgado (1998)

Espai per a reflexions

Activitat 4: S'ESCOLTA A TOTHOM A L'ESCOLA?

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat reflexionaràs i debatràs sobre alguns supòsits que dificulten el diàleg intercultural a l'escola.

SITUACIONS A REFLEXIONAR:

La **Sanaa** està molt enfadada perquè la tutora del seu fill no li explica exactament el menú que se li dona al menjador. Està preocupada perquè és musulmana i el seu fill no pot menjar porc ni carn no sacrificada seguint un ritual específic.

L'**Osaze** era d'un sindicat a Nigèria. Ara porta els seus fills a l'escola i s'ha assabentat que hi ha una associació de mares i pares, però no sap com formar-ne part. Es troba indecisa ja que no coneix ningú de l'associació i parla poc català.

En **Mampreet** va venir de l'Índia. Durant el procés d'acollida ell i la seva família van rebre un document escrit en hindi, però ells parlen punjabi i a l'Índia no van tenir l'oportunitat d'aprendre a llegir i escriure. No van entendre absolutament res del què deia el document.

En **Yassin** ja fa dies que està trist perquè ha suspès un examen. Els pares provenen d'una zona rural del Rif. El tutor pensa que no val la pena parlar-hi: «Total, tampoc no ens entendrem ni els interessa.»

Espai per a reflexions

Activitat 5: UNA ESCOLA IMAGINÀRIA

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat formularàs propostes sobre com consideres que hauria de ser l'escola ideal.

Propostes d'escola ideal:

Espai per a reflexions

PROPOSTES GRUP CLASSE

Un diàleg més necessari que mai!

ÀMBIT 3

**ÀMBIT 3
UN DIÀLEG MÉS
NECESSARI QUE MAI!**

APLICACIÓ - PROPOSTES

Activitat 1: Un món desigual, divers i en conflicte

Activitat 2: Una Barcelona diversa, desigual i en conflicte que aposta pel diàleg

Activitat 3: Ciutats contra el racisme

Activitat 4: Una festa de la Mercè per a tothom!

Activitat 5: Barcelona cada dia és més diversa, però cada dia menys diferent?

Activitat 6: Les tecnologies de la informació i la comunicació

6.1: Fem propostes a partir de les TIC!

6.2: Qui es queda fora de joc?

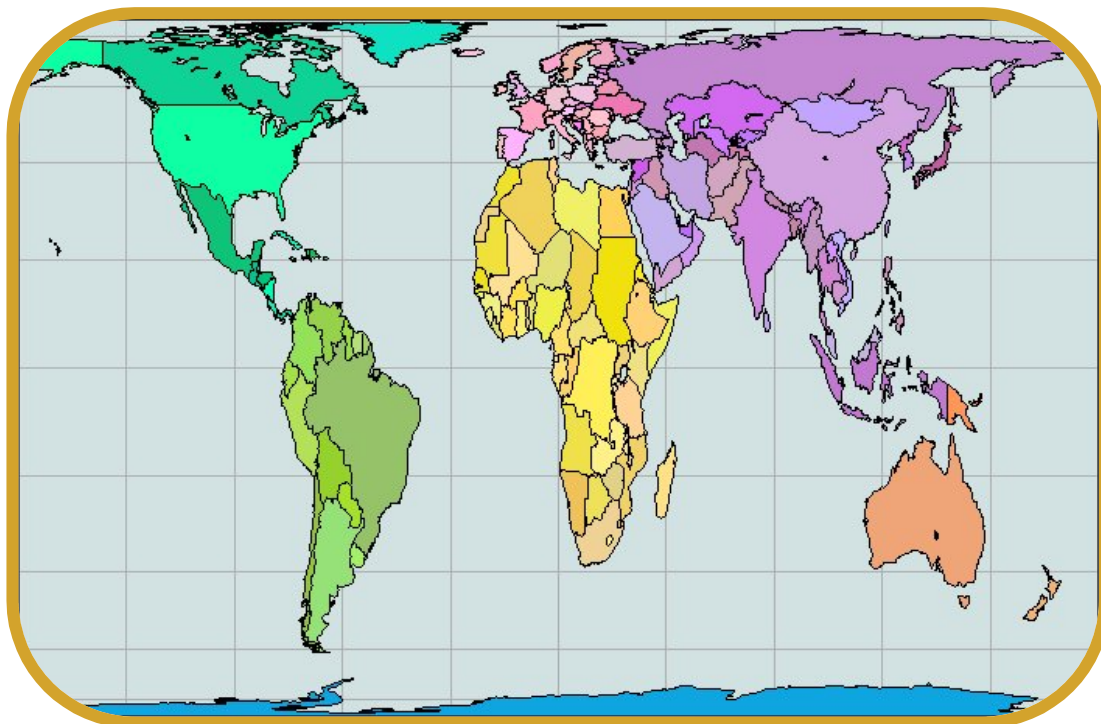
Activitat 1: UN MÓN DESIGUAL, DIVERS I EN CONFLICTE

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat analitzaràs i debatràs, a partir de la lectura d'uns documents, les desigualtats, els conflictes i la diversitat del món actual.

Introducció:

Cap persona, cap família, cap grup, cap societat, cap país, ha escapat mai del conflicte al llarg de la història de la humanitat. El conflicte és inherent a l'ésser humà perquè som sociables i vivim en comunitat. Segurament, mai al llarg de la història no havíem tingut un planeta tan divers, tan desigual, tan complex i ple de conflictes de tota mena. Però, ahora, estarem d'acord que no havíem tingut mai tantes eines com ara (polítiques, tecnològiques, ideològiques, institucionals, organitzatives, científiques, etc.) per resoldre els conflictes i saber viure en un món plural i més just.

DESIGUALTAT

Mapa de Peters

La FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació) acaba de publicar una llista molt il·lustrativa de països víctima de la crisi alimentària actual. 21 a l'Àfrica, 9 a l'Àsia, 5 a Amèrica Llatina i 2 a Europa (Moldàvia i Txetxènia). Durant aquestes dues últimes dècades, la fam, si no havia estat vençuda, si que s'havia reduït significativament. Avui, amb la crisi del sistema econòmic internacional, l'hidra de la fam ha tornat a amenaçar la part més dèbil de la humanitat. En els propers vint anys, 1.200 milions de persones passaran gana, és a dir, 600 milions més que avui dia! Coneixem les conseqüències sobre el teixit sociocultural: noves pandèmies, caiguda de l'escolarització, augment de les desigualtats, desplaçaments anàrquics i incontrolables, motins, repressions, guerres tribals pel repartiment de les terres i l'aigua, etc.

La causa més important no té res a veure amb la pobresa «natural» d'aquests països, sinó amb el sistema econòmic internacional i el no-repartiment de la riquesa dins de cada país.

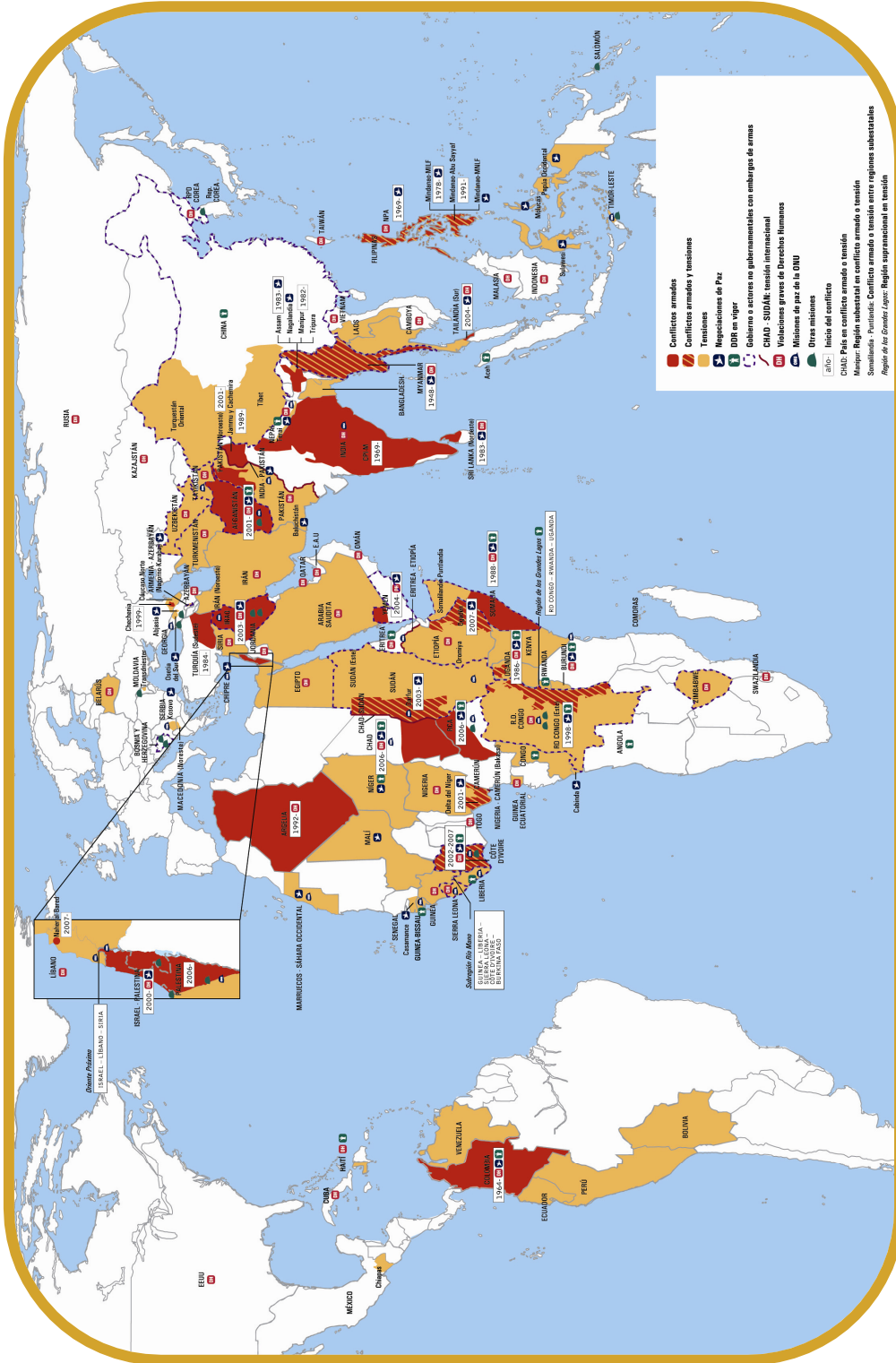
Samir Naïr

També us poden ajudar aquestes dades:

- 1.200 milions de persones subsisteixen amb menys d'un euro al dia, gairebé una cinquena part de la població mundial. A l'Àfrica subsahariana aquest percentatge de persones famolenques és del 46,4% i, a l'Àsia meridional, del 30%.
- 115 milions d'infants en edat escolar no tenen escola. Vuit de cada deu d'aquests nens i nenes viuen a l'Àfrica subsahariana o a l'Àsia meridional.
- El percentatge de dones en governs i parlaments és només d'entre el 3% i el 21%.
- Cada any moren onze milions de nadons i infants menors de cinc anys: 30.000 al dia.
- A l'Àfrica subsahariana set de cada cent adults viuen amb el VIH. En alguns països de l'Àfrica meridional més d'una quarta part de la població és seropositiva.
- La sida deixa orfes molts nens i nenes. Quinze milions d'infants han perdut els pares.
- Més de mil milions de persones de zones rurals o suburbanes no tenen accés a l'aigua potable.

CONFLICTE

<http://www.pangea.org/unescopau/alerta/index.php>

Encara que el 2007 es va produir un lleuger descens en quant al nombre de crisis humanitàries, també va augmentar la xifra de persones refugiades a causa dels conflictes armats i la de les persones que es van haver de desplaçar dels seus llocs d'origen, tant a causa de conflictes armats com de desastres naturals, en unes condicions de summa fragilitat i inseguretat que han afectat també la labor del personal que treballa en les organitzacions humanitàries. Tot plegat dóna fe de la degradació de nombrosos contextos en els quals es produeix una combinació explosiva de tensions, inseguretat, subdesenvolupament, mal govern, acumulació d'armes, marginació i pillatge dels recursos naturals. A aquesta situació no és aliè el canvi de tendència que també s'està produint en el terreny de l'armamentisme, amb un retorn a dinàmiques del passat (increment de despeses militars, proliferació nuclear, augment de les exportacions d'armes, descontrol sobre les armes lleugeres que operen en el mercat il·lícit, etc.).

Vicenç Fisas
Director de l'Escola de Cultura de Pau

DIVERSITAT

Declaració Universal de la UNESCO sobre la Diversitat Cultural

Article 1. La diversitat cultural, patrimoni comú de la humanitat

La cultura adquireix formes diverses a través del temps i de l'espai. Aquesta diversitat es manifesta en l'originalitat i la pluralitat de les identitats que caracteritzen els grups i les societats que componen la humanitat. Font d'intercanvis, d'innovació, i de creativitat, la diversitat cultural és tan necessària per al gènere humà com la diversitat biològica per a la natura. En aquest sentit, constitueix el patrimoni comú de la humanitat i ha de ser reconeguda i consolidada en benefici de les generacions presents i futures.

Article 2. De la diversitat cultural al pluralisme cultural

En les nostres societats cada vegada més diversificades, resulta indispensable garantir una interacció harmoniosa i una voluntat de conviure de persones i grups amb identitats culturals a la vegada plurals, variades i dinàmiques. Les polítiques que afavoreixen la integració i la participació de tots els ciutadans garanteixen la cohesió social, la vitalitat de la societat civil i la pau. Definit d'aquesta manera, el pluralisme cultural constitueix la resposta política al fet de la diversitat cultural. Inseparable d'un context democràtic, el pluralisme cultural és propici pels intercanvis culturals i el desenvolupament de les capacitats creadores que nodreixen la vida pública.

Més dades per a la reflexió:

- Al món es parlen entre 5.000 i 6.000 llengües.
- Solament a Papua Nova Guinea se'n parlen 850.
- Els estats membres de les Nacions Unides són 188 i tots són pluriètnics, pluriculturals i plurilingüístics.
- El nostre planeta és habitat per 7.000 milions de persones, i la previsió és que l'any 2050 hi visquin 9.000 milions.
- El món és divers religiosament: budisme, cristianisme catòlic, cristianisme ortodox, cristianisme evangèlic, hinduisme, islamisme, judaisme, sikhisme, fe bahai, tradicions xineses, testimonis cristians de Jehovà, etc.
- El món és divers sexualment.
- Al món existeix una diversitat de models de família.

Consensua amb el teu grup 5 elements de cada apartat i situa'ls a la següent graella:

	MÓN DIVERS	MÓN DESIGUAL	MÓN EN CONFLICTE
GRAELLA			

Espai per a reflexions

Activitat 2: UNA BARCELONA DIVERSA, DESIGUAL I EN CONFLICTE QUE APOSTA PEL DIÀLEG

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat a partir de les teves respostes a un qüestionari, identificaràs elements relatius a les desigualtats i els conflictes existents a la ciutat de Barcelona.

«Sóc un pacifista i crec que cap cultura no es pot tancar a altres cultures, si vol sobreviure. El meu objectiu en el llibre és dir que hi ha valors comuns entre els éssers humans que pertanyen a diferents cultures. No crec en l'anomenat xoc de civilitzacions, sinó entre intolerants de diferents cultures. La veritable guerra, no solament a l'Orient Mitjà, sinó també als Estats Units i Europa, és entre els absolutistes i els pluralistes. Aquests últims creuen en el diàleg. Per això en el meu últim llibre acuso els intolerants, siguin de la cultura que siguin.»

Entrevista a Ramin Jahanbegloo, 2007

Introducció:

L'Ajuntament de Barcelona ha posat en marxa el programa «Barcelona Diàleg Intercultural» que es desenvolupa durant aquest any 2008 coincidint amb l'Any Europeu del Diàleg Intercultural. Barcelona es configura, avui en dia, com un complex espai de trobada d'influències culturals d'arreu del món que constitueixen noves oportunitats per a la ciutat. Com a metròpoli oberta, és receptora de nous ciutadans que aporten noves identitats, creences i expressions, ja siguin d'altres països europeus, de la resta del món o per l'impacte que avui tenen les noves tecnologies de la informació i la comunicació, a partir de l'intercanvi i interrelació entre ciutadans de quasi tots els punts del planeta. Aquesta convivència en la diversitat comporta reptes de present i de futur. En aquest sentit, l'Ajuntament de Barcelona assoleix el compromís de donar suport als processos d'acomodació que promoguin l'apropament, la interacció i el coneixement mutu, ja que així és com potenciarem i enriquem el bagatge cultural col·lectiu i garantirem el pols convivencial de la nostra ciutat. La cultura catalana és, en ella mateixa, el patrimoni cultural de Barcelona com a ciutat d'acollida i és sobre aquesta base que construïm una societat cohesionada i plural, que conviu en la riquesa de la seva interculturalitat.

Antonio R. Montesinos

Barcelona diversa: Tants caps, tants barrets

1. Quin dia i mes de l'any es commemora el Dia de la Diversitat Cultural:
 - a. 21 de gener
 - b. 15 d'agost
 - c. 21 de maig

2. Quantes llengües es parlen a la ciutat de Barcelona:
 - a. 150, aprox.
 - b. 500, aprox.
 - c. 50, aprox.

3. Com es diu «benvingut», «benvinguda» en romaní, la llengua del poble gitano:
 - a. Maliu mai
 - b. Mišto avilan
 - c. Amukena

4. Quina era la població de Barcelona el mes de gener de 2006:
 - a. 3 milions d'habitants
 - b. 4 milions d'habitants
 - c. 1,6 milions, aprox.

5. Hi ha més homes o dones a Barcelona?
 - a. Més homes
 - b. Més dones
 - c. El mateix nombre, aprox.

6. Les persones de religió catòlica, evangèlica o ortodoxa són cristians:
 - a. No
 - b. Sí

7. El tant per cent de residents a Barcelona de nacionalitat estrangera és:
 - a. 15,3%
 - b. 26,4%
 - c. 6,2%

8. L'esperança de vida dels habitants de Barcelona és de:
- 90 anys
 - 81,1 anys
 - 75 anys
9. De la població total de Barcelona, quin tant per cent representen els nens de 0 a 14 anys:
- 40%
 - 50%
 - 11,7%
10. Quantes llengües es parlen al món actualment?
- Entre 5.000 i 6.000, aprox.
 - 400, aprox.
 - 10.000, aprox.
11. Quantes mobilitzacions hi va haver a Barcelona l'any passat:
- 1.297
 - 50
 - 5.000
12. Quin tant per cent aproximadament de la població mundial representen els musulmans:
- 20%
 - 50%
 - 5%
13. El poble gitano es va establir a la península Ibèrica en el segle:
- XV
 - XX
 - I aC

Jesús Salinas.
<http://www.vocesgitanas.>

14. En l'actualitat, a quina zona de Barcelona l'esperança de vida és més alta:
- Gràcia
 - Barceloneta
 - Pedralbes
15. I a quina zona l'esperança de vida és més baixa?
- Sarrià
 - Nou Barris
 - El Raval
16. Quines són les tres comunitats estrangeres més nombroses a Barcelona:
- L'Equador, Itàlia i Bolívia
 - El Marroc, la Xina i l'Índia
 - El Pakistan, l'Argentina i el Regne Unit
17. Què demana la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona:
- Més pisos i més cars
 - Més equipaments públics i més zones verdes
 - Més places dures
18. El 74,2 % de l'alumnat estranger matriculat als centres d'ensenyament va a l'escola pública i el 25,8% restant a la privada:
- Sí
 - No
19. Quin tant per cent de les llars barcelonines té accés a Internet:
- 85%
 - 25%
 - 55%
20. Com es diu «adéu» en llengua quítxua:
- Ricunacushun
 - Ciao
 - M'a ssalama

Algunes dades estadístiques:

1. Evolució de la població estrangera a Barcelona. 1996-2008
2. Resum del període 2007-2008

Rànkings de nacionalitats		Nacionalitats que més han augmentat durant l'any en xifres absolutes (1)		Nacionalitats que més han augmentat durant l'any en termes relatius (%) (1)	
Equador	22.943	Itàlia	3.287	Nepal	190,7
Itàlia	20.843	Pakistan	2.873	Gàmbia	70,1
Bolívia	18.759	Bolívia	2.407	Hondures	59
Pakistan	15.966	Brasil	2.021	Nicaragua	50,9
Perú	15.240	Romania	1.996	Letònia	48,1
Marroc	13.998	Xina	1.843	Paraguai	47,1
Colòmbia	13.032	França	1.837	Eslovènia	44,2
Xina	12.938	Paraguai	1.264	Romania	42,1
França	12.557	Hondures	1.255	Islàndia	40,9
Argentina	9.922	Índia	992	Geòrgia	38,4
Brasil	9.006	Portugal	837	Albània	35,2
Dominicana, República	7.101	Filipines	835	Mauritània	32,1
Alemanya	7.070	Perú	801	Lituània	31,9
Filipines	7.023	Alemanya	793	Hongria	31,6
Romania	6.733	Marroc	650	Índia	29,7
Regne Unit	5.993	Regne Unit	628	Bulgària	29,4
Xile	5.387	Nepal	616	Brasil	28,9
Mèxic	4.379	Colòmbia	596	Guatemala	28,5
Índia	4.329	Geòrgia	580	Senegal	28,1
Paraguai	3.946	Dominicana, República	545	Portugal	27,9
Portugal	3.835	Bulgària	411	Grècia	24,4
Veneçuela	3.827	Polònia	401	Txeca, República	24,3
Rússia	3.792	Veneçuela	373	Polònia	23,7
Hondures	3.382	Armènia	327	Panamà	23,3
Uruguai	3.108	Xile	309	Pakistan	21,9
Estats Units d'Amèrica	2.774	Suècia	290	Eslovàquia	21,3
Ucraïna	2.629	Ucraïna	287	Armènia	20,6
Cuba	2.407	Bangla Desh	285	Noruega	19,2
Països Baixos	2.386	Països Baixos	254	Suècia	19,1
Polònia	2.095	Bèlgica	178	Itàlia	18,7
Geòrgia	2.089	Senegal	167	Turquia	18,3
Bangla Desh	1.976	Rússia	165	Costa Rica	17,6
Armènia	1.911	Grècia	129	França	17,1
Bulgària	1.810	Salvador, el	125	Bangla Desh	16,9
Suècia	1.808	Cuba	109	Guinea	16,7
Algèria	1.613	Nicaragua	108	Xina	16,6
Bèlgica	1.408	Guinea	106	Salvador, el	16,1
Japó	1.356	Estats Units d'Amèrica	104	Moldàvia	15,7
Nigèria	951				
Nepal	939				
Suïssa	909				
Salvador, el	902				
Irlanda	826				
Senegal	761				
Guinea	739				
Àustria	715				
Àustria	715				

(1) S'han classificat els països amb una població superior a 100 residents.

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona
<http://www.bcn.cat/estadistica/catala/index.htm>

1. Estrangers i ensenyament**1. Perfil de l'alumnat no universitari a Barcelona, segons la seva nacionalitat. Curs 2006-2007**

	TOTAL	%	Espanyola	%	Estrangera	%
Població en edat escolar (de 0 a 17 anys)	225.719	100	193.066	85,5	32.653	14,5
Alumnes matriculats	229.925	100	205.828	89,5	24.097	10,5
Sector on estan matriculats	229.925	100	205.828	100	24.097	100
Públic	85.382	37,1	67.490	32,8	17.892	74,2
Privat	144.543	62,9	138.338	67,2	6.205	25,8
Nivell escolar	229.925	100	205.828	100	24.097	100
Educació infantil	54.448	23,7	50.310	24,4	4.138	17,2
Educació primària	74.609	32,4	65.236	31,7	9.373	38,9
Educació secundària	98.781	43	88.468	43	10.313	42,8
Educació especial	2.087	0,9	1.814	0,9	273	1,1
Evolució alumnes matriculats						
Curs 2002-2003	227.994	100	213.637	93,7	14.357	6,3
Curs 2003-2004	229.179	100	210.669	91,9	18.510	8,1
Curs 2004-2005	229.286	100	208.691	91	20.595	9
Curs 2005-2006	228.514	100	206.112	90,2	22.402	9,8
Curs 2006-2007	229.925	100	205.828	89,5	24.097	10,5
Àmbits territorials. Curs 2004-2005						
Barcelona	229.925	100	205.828	91	24.097	9
Província de Barcelona	864.831	100	789.918	91,3	74.913	8,7
Catalunya	1.176.281	100	1.065.893	90,6	110.388	9,4
Comunitat de Madrid	1.047.798	100	933.232	89,1	114.566	10,9
Espanya	7.634.409	100	7.104.948	93,1	529.461	6,9

Nota: No inclou els alumnes matriculats a les escoles privades estrangeres, atès que no es regeixen per la LOGSE.

Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Font: Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya.

Anuari Estadístic d'Immigració 2006. Ministeri de Treball i Afers Socials.

Espai per a reflexions

Activitat 3: CIUTATS CONTRA EL RACISME

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat formularàs propostes pel diàleg intercultural, a partir de l'exploració d'iniciatives que es desprenen d'institucions públiques i privades

Introducció:

No havíem tingut mai tantes eines com ara per afavorir el diàleg intercultural. En aquest sentit, la Coalició Internacional de Ciutats contra el Racisme és una iniciativa impulsada per la UNESCO l'any 2004 amb la intenció de crear una xarxa de ciutats (a l'Estat espanyol, a més de Barcelona, s'hi han integrat Badalona, Gran Canària, Madrid, Santander i Saragossa) interessades a compartir experiències per tal de millorar les seves polítiques destinades a combatre el racisme, la discriminació i la xenofòbia.

La Coalició Europea de Ciutats contra el Racisme va adoptar un pla d'acció format per deu punts que engloben les diferents àrees en les quals tenen competències els ajuntaments: educació, habitatge, ocupació, activitats culturals i esportives... Les ciutats signatàries es comprometen a integrar aquest pla dins les polítiques municipals, com també a implicar els diferents interlocutors de la societat civil. Cada un d'aquests deu punts va acompanyat d'uns exemples pràctics d'aplicació, d'on podeu treure moltes propostes per incorporar a la redacció del manifest final.

Si necessiteu més informació sobre aquesta iniciativa, podeu consultar la pàgina web següent:

http://portal.unesco.org/shs/en/ev.php-URL_ID=3061&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

- Has sentit a parlar de l'Oficina Municipal per la No-discriminació?

www.oficinanodiscriminacio.com

- Saps qui és la Síndica de Greuges de Barcelona?

www.bcn.cat/sindicadegreuges

- On aniries a presentar una denúncia per discriminació?

- Sabries dir el nom d'alguna ONG?

www.sosracisme.org

Els deu punts o compromisos del pla d'acció adoptat per la Coalició Internacional de Ciutats contra el Racisme:

1. Més vigilància contra el racisme.
2. Avaluació del racisme i la discriminació i supervisió de les polítiques municipals.
3. Millora de l'ajuda a les víctimes del racisme i la discriminació.
4. Més participació i ciutadania més ben informada.
5. La ciutat com a defensora activa de la igualtat d'oportunitats.
6. La ciutat com a agent ocupador i proveïdor de serveis que aplica el criteri d'igualtat d'oportunitats.
7. Accés equitatiu a l'habitatge.
8. Contra el racisme i la discriminació a partir de l'educació.
9. Promoció de la diversitat cultural.
10. La gestió dels conflictes i els delictes motivats per l'odi.

Espai per a reflexions

Activitat 4: UNA FESTA DE LA MERCÈ PER A TOTHOM!

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat elaboraràs un calendari interreligiós on es recullin diferents tradicions culturals i religioses existents a la ciutat.

Ara que has repassat les diferents festes que es celebren a la ciutat, respon a la següent fitxa:

EXEMPLE DE FITXA

- Nom de la festa

- Data

- És una data fixa o és una data canviant

- Com se celebra?

- Quin significat té?

- Elements que la caracteritzen: indumentària, música, etc.

- Quina religió la celebra?

CALENDARI

MES:

ANY:

Dilluns

Dimarts

Dimecres

Dijous

Divendres

Dissabte

Diumenge

Espai per a reflexions

Activitat 5: BARCELONA CADA DIA ÉS MÉS DIVERSA, PERÒ CADA DIA MENYS DIFERENT?

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat, a partir d'unes imatges, identificaràs aspectes relatius al risc d'uniformització cultural, lingüística i econòmica.

Introducció:

Tal com va expressar el professor Manuel Castells durant la presentació del seminari *La relació entre globalització i identitat cultural en els inicis del segle XXI*, en el marc del Fòrum de les Cultures celebrat l'any 2004 a la ciutat de Barcelona, en els darrers quinze anys hem observat com han coexistit en el món un procés de globalització, d'una banda, i, de l'altra, una reafirmació de diferents identitats culturals –religiosa, nacional, ètnica, territorial, de gènere– i d'altres identitats específiques.

Que el procés de globalització existeix és evident, i que interfereix constantment en els processos identitaris i en la diversitat cultural del món, també. Ara bé, per a alguns aquesta «interferència» és vista de manera positiva perquè ens farà superar els localismes, els particularismes i ens fondrà en una mena de «cultura universal indiferenciada»; mentre que per a altres el perill és l'homogeneïtzació cultural del món. En l'actualitat sovint sentim a dir que Barcelona, culturalment, és molt diversa. A continuació acompanyarem els estudiants a interrogar-se sobre aquest fet: Això vol dir que abans no ho era? Barcelona, està perdent la seva identitat? Si és plural i diversa, vol dir que tindrà diferents identitats?

Ara en grup, en primer lloc caldria identificar trets identitaris de la ciutat. Seguidament, a la segona columna, situareu les diferències entre Barcelona i la resta de ciutats.

	Semblances	Diferències
GRAELLA Tòquio		
Xangai		
Nova York		
Vancouver		
Singapur		

Observa amb atenció les següents fotografies:

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

Fig. 9

Fig.10

Fig. 11

Fig.12

Fig. 13

Fig.14

Fig. 15

Fig.16

Què et suggereix la imatge següent? Té alguna relació amb el que hem treballat en aquesta activitat?

<http://subversiondeluxe.motime.com/>

ACTIVITAT OPTATIVA

Després d'observar les següents imatges compara-les seguint l'esquema de la graella.

Pàgina web de la comunitat pakistanesa de Barcelona

Javier Mariscal, 1979

Comunitat pakistanesa

Javier Mariscal

Colors

Símbols

Missatge

Disseny

Ara pots dissenyar el teu propi «logo» de la ciutat de Barcelona:

Espai per a reflexions

Activitat 6: LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ

DESCRIPCIÓ: Aquesta activitat consta de dues parts, part 6.1 i part. 6.2, de les quals el professorat haurà de triar-ne una.

Introducció:

«Els usuaris d'Internet són més actius, tenen més amics, estan més implicats en la vida política i tenen menys depressions», segons conclou l'informe Projecte Internet Catalunya (PIC), impulsat per la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i finançat per la Generalitat de Catalunya.

El sociòleg Manuel Castells, codirector de l'estudi juntament amb la rectora de la UOC, Imma Tubella, ha ressaltat que el projecte «ha verificat el que ja se sabia: que les noves tecnologies no tanquen la gent a casa, sinó que activen la sociabilitat». Segons Castells, considerar que l'ús d'Internet «aïlla i aliena» és «un judici sense cap base científica».

Després d'analitzar les dades de l'estudi exhaustiu, realitzat per 40 investigadors i fet a 15.390 persones a nivell presencial i a 40.400 per Internet, Castells ha assegurat que Internet és «un element clau per a l'autonomia personal, política, econòmica i professional».

En la seva opinió, «com més autònoma és una persona, més fa servir Internet, i alhora reforça la seva autonomia». Per al sociòleg, aquesta apreciació és un «assoliment» perquè «és la primera vegada que es demostra estadísticament».

L'estudi mostra que el 83% de joves d'entre 15 i 24 anys són usuaris habituals de les noves tecnologies. Segons Tubella, els adolescents conviuen simultàniament amb cinc pantalles: la del televisor, el mòbil, la consola, l'agenda electrònica i l'ordinador.

Diari Avui, 25 de juny de 2007
http://www.avui.cat/tec_ciencia

Activitat 6.1: FEM PROPOSTES A PARTIR DE LES TIC!

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat formularàs propostes en relació a les tecnologies de la informació i la comunicació.

Ara amb el teu grup, després d'haver realitzat la reflexió i el debat, formuleu propostes a partir de l'esquema que es presenta a la graella.

Per guiar-te pots fer-te les següents preguntes:

QÜESTIONARI INICIAL

- Tothom hi pot accedir?
- Qui n'ha quedat al marge?
- Què podem fer per superar l'anomenada «escletxa digital»?
- L'accés a la xarxa, ha de ser gratuït?
- Coneixeu iniciatives que facilitin un accés lliure i gratuït?
- A Barcelona, es pot accedir gratuïtament a la xarxa mitjançant la tecnologia Wi-Fi?
- Quines propostes faríeu per democratitzar l'accés a les TIC al vostre barri?
- Considereu que teniu una formació adequada per fer-ne un bon ús? I els vostres pares i mares?
- Quina formació heu rebut des de l'escola?

	ESCOLA	BARRI
Formació en TIC		
Accés lliure a les TIC		
Utilització de les TIC: com ens poden ajudar en la nostra vida diària, a l'escola, a la feina...		

Activitat 6.2: QUI ES QUEDA FORA DE JOC?

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat formularàs propostes per tal que una pàgina web sigui inclusiva.

Després de la cerca realitzada, elabora propostes seguint l'esquema que es presenta a la graella. Per a guiar-te pots fer-te les següents preguntes:

QÜESTIONARI INICIAL

- Creieu que la pàgina web és accessible a tothom (llengua, organització del material, presentació de la pàgina...)?
- Creieu que els seus serveis arriben bé a tothom? Per què?
- Creieu que hi ha col·lectius que no hi estan representats?
- Això pot afavorir o pot dificultar el diàleg entre els diferents col·lectius del barri?
- Quines propostes faríeu per millorar-ne l'accessibilitat?
- Quines perquè tothom s'hi sentís identificat?
- Quines altres perquè la pàgina web ajudés a millorar el diàleg intercultural?

	DIFICULTATS	PROPOSTES
Pel que fa a l'accessibilitat		
Pel que fa a la identificació dels diferents col·lectius		
Pel que fa al diàleg intercultural		

Espai per a reflexions

PROPOSTES GRUP CLASSE

Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona
Promoció Educativa i Desplegament Territorial

Autoria:

Equip ERIC. Equip de Recerca sobre Interculturalitat i Immigració a Catalunya
Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Autors: Ouafe Dabbou, Josep Guardiola i Vicent Pallarès

Assessores: Roser Castiñeira, Olga González, Maria Masip i Glòria Valls

Coordinació: Miquel Àngel Essomba i Edgar Iglesias

Col·laborador:

CosmoCaixa Barcelona, Museu de la Ciència de l'Obra Social "la Caixa"

Gestió tècnica:

QSL Serveis Culturals

Per a l'edició de tota la documentació relativa a la XIV Audiència Pública als nois i noies de Barcelona s'ha fet servir únicament paper amb certificat ecològic.

Barcelona, setembre de 2008

Barcelona
Diàleg
Intercultural

Institut d'Educació

Ajuntament de Barcelona